

RĪGAS
PLĀNOŠANAS REĢIONS

RPR reģionāla mēroga projektu idejas un viedie risinājumi

Rūdolfs Cimdiņš

Sabīne Zāgere

Rīgas plānošanas reģions

Telpiskās plānošanas nodaļa

2019.gada 12.jūnijs

Stopiņu novada pašvaldība

Dienas centrs "Ulbroka"

Jaunās REĢIONĀLĀS POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES

**REĢIONĀLAIS FONDS – ideja reģionāla mēroga
investīciju vajadzību īstenošanai**

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021+

Plānošanas reģionu priekšlikumi VARAM:

- **REĢIONĀLA MĒROGA PROJEKTU IDEJAS**
- **VIEDIE RISINĀJUMI**
- **ATTĪSTĪBAS TENDENCES, IESPĒJAS UN IZAICINĀJUMI**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

REĢIONĀLIE PROJEKTI - Principi

VARAM izvirzītie principi / kritēriji

REĢIONĀLA MĒROGA PROJEKTU IDEJĀM:

- **Reģionāla mēroga objekti**, kas atrodas vai apkalpo vairāku pašvaldību teritorijas (piem., liela mēroga industriālās teritorijas, mobilitātes punkti (Park&Ride), u.c.
  - Klienti pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem;
  - Nodarbinātie uzņēmumā no vairākām pašvaldībām.
- **Objekti, kuru attīstībai nepieciešama pašvaldību sadarbība to fiziskās atrašanās vietas dēļ** (piem., pašvaldību pielāgošanās RailBaltica projektam, vienots tūrisma piedāvājums u.tml.);
- **Reģiona inovāciju sistēmas attīstība** (izglītības programmu atbilstība darba tirgus prasībām, profesionālā izglītība, mūžizglītības programmas, sasaiste ar zinātnei/pētniecību reģiona nozaru attīstībai u.tml.).

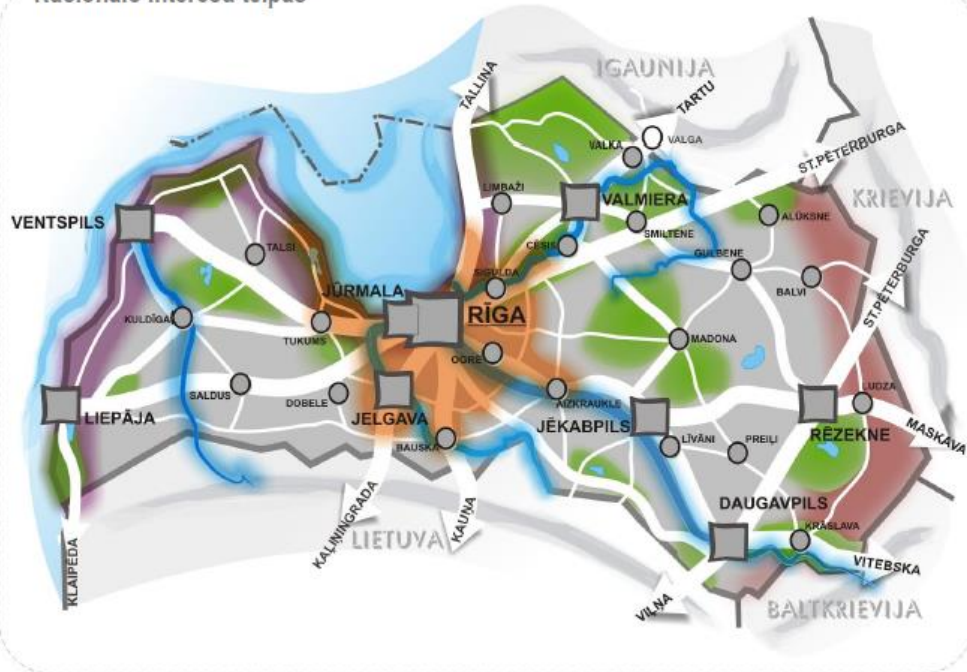

RĪGAS
PLĀNOŠANAS REĢIONS

'LATVIJA 2030' – TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS VĪZIJA

Nacionālo interešu telpas

 Baltijas jūras piekraste

 Ūdeņi

 Austrumu pierobeža

 Rīgas metropoles areāls

 Dabas aizsardzības, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju koncentrācijas telpas

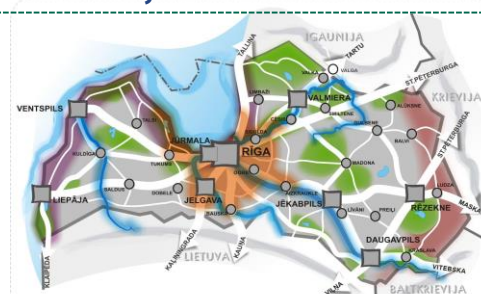
 Lauku attīstības telpas

Nacionālo interešu telpas - teritorijas un areāli ar izcilu vērtību un nozīmi valsts ilgtspējīgai attīstībai

Šajās teritorijās nepieciešami kompleksi risinājumi, kas pārsniedz reģionu un atsevišķu nozaru kompetenci

RPR REĢIONĀLA MĒROGA PROJEKTU IDEJU UN VIEDO RISINĀJUMU STRATĒĢISKAIS IETVARS

„LATVIJA 2030” + REĢIONĀLĀ POLITIKA

RPR STRATĒĢIJA un PROGRAMMA + METODOLOĢISKAIS MATERIĀLS

RĪGAS METROPOLES AREĀLS

PIEKRASTE

LAUKU, DABAS UN AINAVU TELPAS

Ainavu dārgumi

RPR REĢIONĀLA MĒROGA PROJEKTU IDEJU UN VIEDO RISINĀJUMU STRATĒĢISKAIS IETVARS

Ainašu dārgumi

RĪGAS METROPOLES AREĀLS

PIEKRASTE

LAUKU, DABAS UN AINAVU TELPAS

PRIORITĀRIE VIRZIENI

- REĢIONĀLĀ UN STARPTAUTISKĀ KONKURĒTSPĒJA
- APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA
- TRANSPORTS UN MOBILITĀTE
- PUBLISKIE PAKALPOJUMI
- DABAS VIDE UN ENERĢĒTIKA

- Publiskās infrastruktūras attīstība Piekrastē, tai skaitā kurortoloģijas teritorijās
- Piekrastes dabu, kultūru un apdzīvojamu raksturojošās ainavas aizsardzība
- Mazo ostu un zvejniecības pietātņu piegulošo teritoriju attīstība
- Piekrastes kurortoloģijas pakalpojumu attīstība
- Uzņēmējdarbība un inovācijas piekrastē

- SAIMNIECISKĀ DARBĪBA UN DZĪVES VIDE LAUKOS
- DABAS KAPITĀLS, EKOSISTĒMU PAKALPOJUMU PIEEJA
- DABAS VĒRTĪBU UN KULTŪRAS MANTOJUMA AINAVU SAGLABĀŠANA, POTENCIĀLA IZMANTOŠANA

PRIORITĀRIE VIRZIENI

P... DABAS VIDE UN ENERĢĒTIKA

- Vides infrastruktūras koordinēta attīstība reģionā (lietus ūdens, meliorācija ...)
- Aprites ekonomikas attīstība Rīgas metropoles areālā
- Dabas resursu izmantošanas rekreācijai - iekšzemes ūdeņi, meži, purvi, parki
- Vides pārvaldības jautājumu risināšana – zilo / zaļo teritoriju tīklojums
- Energoplānošana un pielāgošanās klimata pārmaiņām

P... APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA

- Iedzīvotāju kopienu atbalstīšana un stiprināšana (ciemu plānošana, kopienu projekti, kopienu centr attīstība)
- Apdzīvoto vietu statusa pārskatīšana – pilsētas/ciemi, statuss, pakalpojumi
- Apdzīvojuma pārvaldība reģionā (vienotas vadlīnijas, noteikumi)
- Degradēto teritoriju un neizmantoto ēku, nepabeigto dzīvojamo ēku, kūrortu vai industriālo teritoriju apsaimniekošanas un attīstības risinājumi

P... REĢIONĀLĀ UN STARPTAUTISKĀ KONKURĒTSPĒJA

- Industriālo un ražošanas teritoriju izvietojums (infrastruktūra + pakalpojumi) **2**
- Metropoles areāla mārketingu un zīmolvedība **5**
- Kompleksa reģionāla mēroga tūrisma piedāvājuma veidošana **4**
- Starptautiski nozīmīgu sporta un kultūras dzīves notikumu veicināšana **3**
- Viedas attīstības teritoriju noteikšana un attīstības stimulēšana (zinātne, pētniecība, uzņēmējdarbība, sociālais kapitāls, tehnoloģijas) **1**

RĪGAS METROPOLES AREĀLS

Prioritārie virzieni ... **1. 2. 3. 4. 5. ?**

P... TRANSPORTS UN MOBILITĀTE

- Kompleksu satiksmes mezglu ("mobilitātes punktu") izveide
- Vienota sabiedriskā transporta tīkla un sistēmas izveide
- Reģionālu veloceļu un Rīgas / Pierīgas savienojumu plānošana un integrēšana
- Ūdenstransporta attīstība - saistītā infrastruktūra (ostas, pietātnes) un iekšējie ūdensceļi
- Pierīgas tramvaja līnijas un autobusi bez-sliežu teritorijām
- Lidostas "Rīga" pievedceļu attīstība
- RailBaltica ietekme uz areāla pašvaldībām - "mezglu vietu attīstības koordinēšana"
- Tranzīta koridoru un to pieslēgumu vietu attīstīšana, novirzot intensīvas satiksmes plūsmas

P... PUBLISKIE PAKALPOJUMI

- Pamatota izglītības iestāžu izvietojuma piedāvājuma izstrāde
- Izglītības programmu atbilstība darba tirgus prasībām
- Sporta un kultūras iestādes, pakalpojumi, specializācija
- Policijas, glābšanas, ugunsdzēsības pakalpojumu izvietojums
- Publiskās – privātās partnerības attīstība

P... UZŅĒMĒJDARBĪBA UN INOVĀCIJAS PIEKRASĒ

Prioritārie virzieni ... 1. 2. 3. 4. 5. ?

- Jūras un piekrastes resursu ilgtspējīga izmantošana Atbalsts inovatīvai klasteru sadarbībai
- Ūdens sporta un ūdens aktivitāšu centru attīstība
- Pētniecības un tehnoloģiju attīstība klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai / adaptācijai
- Zinātniski pētniecisko institūciju, organizāciju un uzņēmēju sadarbība
- AER izmantošana piekrastē (publiskā un tūrisma infrastruktūra)

P... PIEKRASĒS DABU, KULTŪRU UN APDZĪVOJUMU RAKSTUROJOŠĀS AINAVAS AIZSARDZĪBA

- Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju attīstības pasākumi
- Zvejniecības tradicionālo objektu (muzeju, zvejn. vietu) attīstība
- Koordinēta kultūras pasākumu organizēšana
- Atbalsts piekrastes zvejniekiem vides prasību salāgošanai ar ekonomisko aktivitāšu interesēm

**P... PUBLISKĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBA
PIEKRASTĒ + KURORTOLOĢIJAS TERITORIJĀS**

- Piekrastes prioritāri attīstāmo vietu kompleksa izbūve (Pieņļuves, tūrisma un rekreācijas infrastruktūras, zivsaimniecības, kā arī inženiertehniskās pamatapgādes, krasta erozijas procesu un ar to saistītās problemātikas risinājumi; Mobilitātes un servisa punktu tīkls; IT risinājumi drošības jomā; Tūrisma infrastruktūra; pakalpojumi un objekti, to pieejamība; klimats)
- Velotransporta un gājēju infrastruktūras tīkla attīstība

**P... PIEKRASĒS KURORTOLOĢIJAS
PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBA**

- Kurortoloģijas resursu izpēte, kvalitātes uzlabošana, komercial.
- Kurortoloģijas klastera darbība + izglītība, infrastruktūra
- Kurortoloģijas uzņēmējdarbības nozarei nepieciešamo infrastruktūras objektu izveidošana vai pārbūve

P... MAZO OSTU UN ZVEJNIECĪBAS PIESTĀTŅU PIEGULOŠO TERITORIJU ATTĪSTĪBA

- Ostu sasniedzamības infrastruktūras izveide vai atjaunošana
- Ostu attīstība – kā piekrastes ekonomiskās attīstības un zināšanu centri
- Piegulošo teritoriju – servisa un pakalpojumu sniedzēju sadarbība un attīstība
- Piekrastes zvejas infrastruktūra
- Saistīto nozaru uzņēmējdarbības attīstība
- Piekrastes dzīvesveida un tradīciju mantojums, pasākumu aktivitātes, to attīstība;
- Pētījumi un jauni produkti piekrastes tūrisma attīstībai, magnētobjektu attīstība piekrastē, sezonālā mazināšanai

P... SAIMNIECISKĀ DARBĪBA UN DZĪVES VIDE LAUKOS

- Lauku ekonomikas dažādošana un pārprofilēšanās papildus tradicionālai lauksaimniecībai attīstot lauku tūrismu, amatniecību, bioloģisko lauksaimniecību, akvakultūru, u.c.
- Lauku biznesa kooperatīvu veidošana, pārdošanas iespēju uzlabošana, efektivitāte
- “Otro māju” koncepta iedzīvināšana Latvijas lauku apdzīvojuma revitalizēšanai
- Attālāko teritoriju sasniedzamība – transporta un mobilitātes risinājumi lauku teritoriju sasniedzamībai

P... DABAS KAPITĀLS, EKOSISTĒMU PAKALPOJUMU PIEEJA

- Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana – teritoriju attīstības plānošana kontekstā ar biotopu kartēšanas rezultātiem, indikatīvo pozitīvo faktoru veicināšana un negatīvo faktoru mazināšana
- Ekosistēmu pakalpojumu pieeja - dabas vērtību un attīstības virziena un intensitātes līdzsvarošana
- Izglītojošu pasākumu organizēšana – specializēti pasākumi mērķa grupām un plašākai sabiedrībai

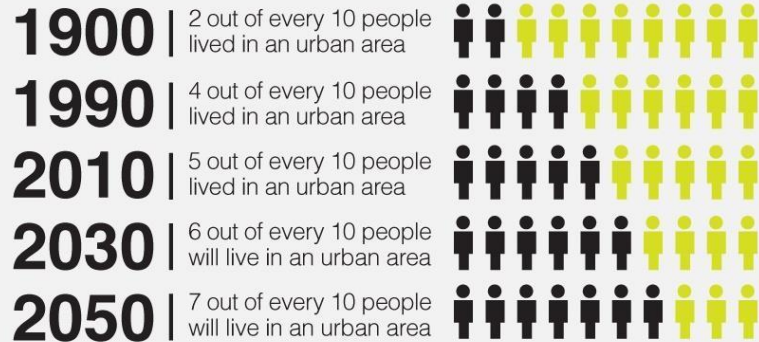
P... DABAS VĒRTĪBU UN KULTŪRAS MANTOJUMA AINAVU SAGLABĀŠANA, POTENCIĀLA IZMANTOŠANA

- Reģiona tipisko un unikālo dabas vērtību un kultūras mantojuma ainavu apzināšana, attīstības virzienu un pieejas identificēšana – Latvijas simtgades aktivitātes „*Latvijas Ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt*” ievirzīto jautājumu tālāka attīstība, rīcību definēšana
- Upju ielejas, kā reģiona ainaviskās pamatvērtības – ūdensmalu pieejamība apdzīvotās teritorijās, upju ieleju ainavas pilnveide, saimnieciskās darbības pieeju uzlabošana, piesārņojuma mazināšana
- Dabas vērtību un kultūras mantojuma ainavu potenciāls un vietu identitātes stiprināšana – reģiona „īpašo” vietu identitātes stiprināšana, atbalstot vietu identitātē balstītu produktu ražošanas attīstību – saistītu uzņēmējdarbību un kultūras pasākumu attīstību

FONS DOMĀŠANAI – GLOBĀLĀ MAINĪBA

TENDENCES ...

Globalizācija & urbanizācija

Defined by UN HABITAT as a city with a population of more than 10 million

IT & automatizācija

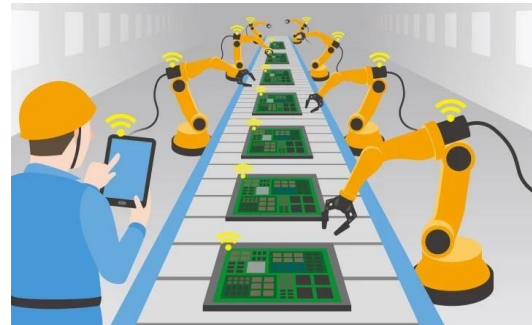

COUNTRIES ARE BECOMING MUCH MORE URBANIZED

City populations are growing by **65 million** every year

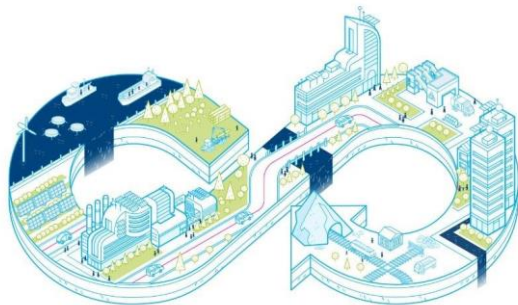
This is equivalent to **7 new Chicagos** every year

FONS DOMĀŠANAI – GLOBĀLĀ MAINĪBA

TENDENCES ...

Aprites ekonomika & koplietošana

Autonomā & atjaunojamā enerģija

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VIEDIE RISINĀJUMI - Principi

VARAM izvirzītie **principi / kritēriji**

VIEDAJIEM RISINĀJUMIEM:

- Ilgtermiņā neprasa lielus uzturlīdzekļus – **ietaupa resursus**;
- Ļauj **efektīvāk sniegt dažādus pakalpojumus** (ātrāk, ērtāk, attālināti, vienuviet);
- **Uzlabo iedzīvotāju labklājību**, drošību un sabiedrisko kārtību;
- Ļauj savlaicīgi **paredzēt iespējamus izaicinājumus** un tos novērst
  - plūdu draudi, enerģijas trūkums, siltuma zaudējumi, sūces kanalizācijas sistēmā, u.c.
- **Neietekmē, samazina vai novērš ietekmi uz vidi**;
- **Balstās uz viedo attīstības plānošanu, kas elastīgi reaģē uz teritorijā pastāvošajiem izaicinājumiem un attīstības iespējām:**
  - identificējot esošās un potenciālās konkurētspējīgās nozares un veicinot to attīstību;
  - īstenojot sadarbību starp iesaistītajām pusēm (publisko pārvaldi, uzņēmējiem, akadēmiķiem, NVO, iedzīvotājiem).

RĪGAS
PLĀNOŠANAS REĢIONS

VIEDO RISINĀJUMU IDEJU PIEMĒRI

Elektromobilitāte un mikromobilitāte:

- Pilsētvides infrastruktūras (ietves, brauktuves, laukumi, uzlādes punkti u.c.) pielāgošana mikromobilitātes risinājumiem (e-velosipēdi, e-skūteri, e-skrituļdēļi u.c.), sasaiste ar “mobilitātes punktu” un reģionālo veloceļu infrastruktūru;
- E-risinājumi sabiedriskajā transportā – elektroautobusi kā būtiska autoparka sastāvdaļa un interaktīvi IT risinājumi.

Viedais apgaismojums:

- Pilsētvides apgaismojuma risinājumi, kas bez energoefektivitātes ieguvumiem pilda arī monitoringa (kājāmgājēju, velo satiksmes, autobraucēju intensitātes uzskaitē) un publiskās ārtelpas dizaina funkcijas.

Viedie risinājumi pludmaļu labiekārtošanā:

- Inovatīvu metožu un transporta līdzekļu izmantošana pludmales uzkopšanā, labiekārtojuma uzturēšanā;
- Mobilo tālrunu uzlādes punkti, darbināmi ar saules baterijām, kas vienlaikus var būt mazu mantu glabāšanas punkti, SOS punkti, informācijas tablo par ūdens un gaisa temperatūru un peldvietu digitālie informācijas stendi;
- Kempinga laukumi, izmantojot atjaunojamu resursu elektrību.

VIETĒJĀ REALITĀTE

Apdzīvojuma struktūra & vajadzību dažādība

CILV./KM²

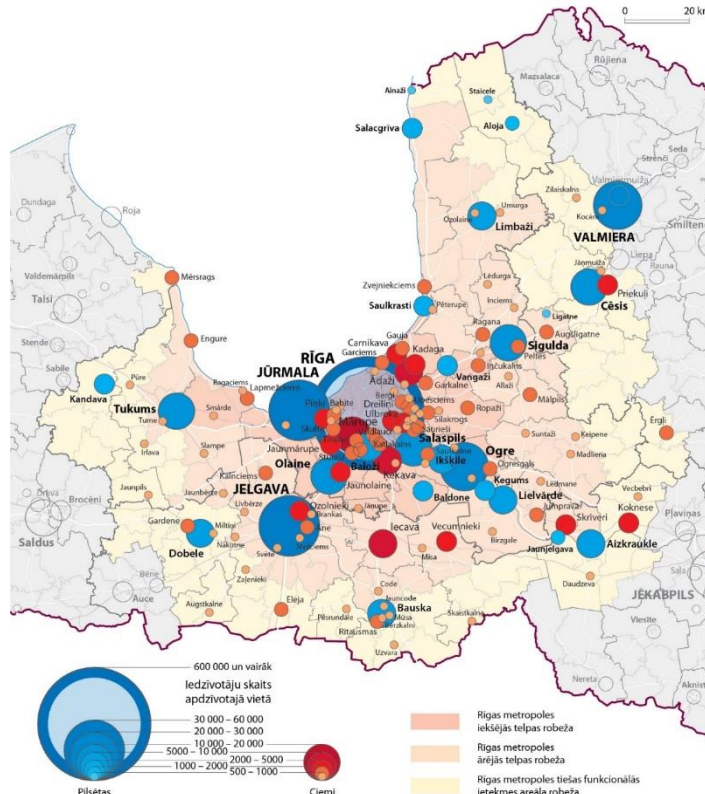
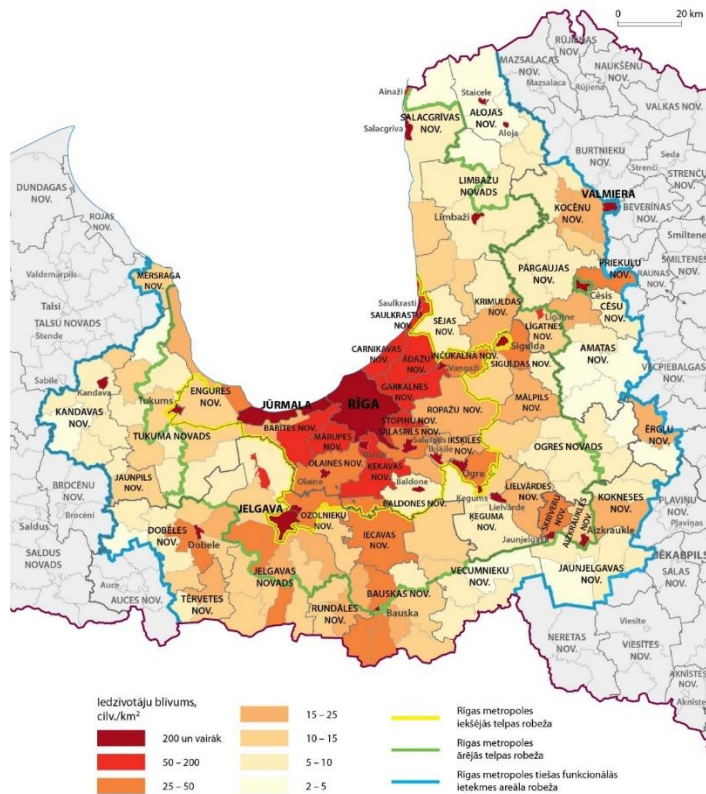
RĪGĀ
2100

TUKUMĀ
1200

BALDONĒ
400

STOPIŅU NOV.
200

MĀLPILS NOV.
15

PILSĒTAS
CIEMI

RĪGAS
PLĀNOŠANAS REĢIONS

AVOTS: RĪCĪBAS PLĀNS RĪGAS METROPOLIS AREĀLA ATTĪSTĪBAI (RPR, DARBA MATERIĀLS, 2019)

REĢIONĀLO PROJEKTU PRIORITIZĒŠANA

Darba materiāls - RPR sagatavotie priekšlikumi, Kopsavilkums (atslēgas vārdos):

- PRIORITĀRIE VIRZIENI
- REĢIONĀLA MĒROGA PROJEKTU IDEJAS (+ VIEDIE RISINĀJUMI)

Darbs grupās - RPR sagatavoto priekšlikumu prioritizēšana un papildināšana
- Katra darba grupa izskata visu mērķteritoriju piedāvājumu

Prioritārie virzieni ...1. 2. 3. 4. 5. ?

VAJADZĪBU

un

VĒLMJU

nošķiršana

RĪGAS METROPOLES AREĀLS

PIEKRASTE

LAUKU, DABAS UN AINAVU TELPAS

